

سرانجام کریدور هادر قفقاز

سید عباس موسوی، دیپلمات و سفیر سابق کشورمان در آذربایجان، در مصاحبه با ما، از نقشه آمریکایی ها برای اخراج روسیه و ایران از قفقاز پرده بر می دارد، جزئیاتی از راه گذر ارس را تشریح می کند و می گوید: قبل از این که ترامپ برای ما برنامه داشته باشد، ما باید برای او سناریو داشته باشیم

عکس ها: ایلا سلسانی

همسایه دارد و اگر بتواند بهترین سطح همکاری و تعامل را با آن ها داشته باشد تا حدود زیادی از مشکلاتش را می تواند حل کند اما با همین همسایگان هم تا حدی روابط رسمی و غیررسمی می شود داشت. به هر حال ما همسایه هستیم بالاخره راهی برای ارتباط و جابه جایی پول و کالا و ... پیدا می شود اما توجه داشته باشیم آن ها هم دارند با جهان خارج کار می کنند و حداقلش این است که بخش خصوصی با بانک های آن ها بهرغم مرام می کنند؛ بنابراین هزینه زیادیتری هم دارد. کشورهای همسایه ما هم دنبال تعامل با دنیا هستند و به ویژه بانک های آن ها دنبال در دسر برای خودشان نیستند. همین مقدار تعاملی که انجام می شود هم رفاقتی و مرآمی است. خیلی از کشورهای همسایه که دوست ما هستند، برای یک فرد عادی ایرانی به سختی حساب باز می کنند. تحریم در این حوزه ها اثر گذار است و باید به نوعی با اجماع در داخل پیش رفت که این چالش حل شود و این موضوعی است که باید تصمیم جمعی و با کمک همه حاکمیت گرفته شود.

■ اگر ترامپ در آمریکایه پیروزی برسد، وضعیت چه خواهد شد و ما چه باید بکنیم؟
البته تجربه نشان داد که خیلی فرق نمی کند چه کسی از چه حزبی در آمریکاسر کار باشد. اما ما یک تجربه ۴ ساله از ترامپ داریم. به نظر من قبل از این که ترامپ برای ما بر نامه داشته باشد، ما باید برای او سناریو داشته باشیم. شاید لازم باشد با اجماع در نظام گفت و گویی شکل بگیرد یا راه دیگری که از الان قابل پیش بینی نیست. دفعه قبل هم با او غیر مستقیم گفت و گو کردیم اما الان شرایط عوض شده، تغییر شرایط منطقه و ترور سردار سلیمانی در نوع نگاه ما به او موثر بوده اما شاید بتوان تحت شرایطی راهی پیدا کرد. به خیلی چیزها بستگی دارد.

■ به نظر شما گزینه مناسب برای وزارت خارجه دولت پزشکیان چه کسی است؟
به نظر من اگر شخص دکتر طریف با آن درایت و تجربه به عنوان وزیر خارجه می آمد بهترین گزینه بود؛ اما ظاهر اایشان چنین قصدی ندارند. از دید خود من ضمن احترام به اسامی که مطرح می شود و همه هم صالح هستند، بهترین فردی که هم بدنه وزارت خارجه با او انس و الفت دارد و هم می تواند با پشتوانه تجربه های دوجانبه و چند جانبه کار کند و هم فردی است که به لحاظ دیدگاه ها به دولت فعلی نزدیک است و در نهادهای نظام روی او اجماع وجود دارد، آقای دکتر عراقچی است. او با بخش های مختلف نظام می تواند کار کند و این بخش ها با شنی عملگر و اعتدالی ایشان آشنا هستند. عراقچی می تواند یک اجماع ایجاد کند زیرا هم تجربه کار در حوزه روابط دوجانبه خارجی دارد و هم پیوندی با ائتلافی وجود دارد، کار کنند و اگر نتایج دهد می شود به جود پرونده های دیگر امیدوار بود. خاطراتان باشد مقام معظم رهبری در دوران مذاکرات راه را به آن ها نشان دادند و فرمودند ببینیم با این تجربه چه کار می کنید اما دیدیم آمریکایی ها در همان قدم اول بد عمل کردند و تا الان رفوزه شدند و نتوانستند اعتماد ملت ایران را جلب کنند.

■ چه اقدامی در حوزه پرورنده هسته ای به ویژه در سال مهم پیش رو باید انجام داد تا به سمت رفع تحریم ها برویم؟
تحریم هایی که بر ما تحمیل شده ناشی از چندین پرونده شامل هسته ای، حقوق بشری، موشکی، به قول آن ها تروریسم و منطقه ای است. بر جام در مورد هسته ای بوده و یک چهارم تحریم ها را شامل می شده، زمان اجرای بر جام آن تحریم ها یا بر داشته شد یا کم اثر شد، همین یک فضای تنفسی به کشور داد. دولت جدید باید این آگاهی را به مردم بدهد که در صورت احیای مجدد بر جام همه تحریم ها رفع نمی شود و تنها تحریم های هسته ای رفع خواهد شد که آن شاء... در ادامه روند سر همین پرونده فعلی که روافقی وجود دارد، کار کنند و اگر نتایج دهد می شود به جود پرونده های دیگر امیدوار بود. خاطراتان باشد مقام معظم رهبری در دوران مذاکرات راه را به آن ها نشان دادند و فرمودند ببینیم با این تجربه چه کار می کنید اما دیدیم آمریکایی ها در همان قدم اول بد عمل کردند و تا الان رفوزه شدند و نتوانستند اعتماد ملت ایران را جلب کنند.

■ آمریکایی ها حاضر می شوند فقط در مورد هسته ای یا ما صحبت کنند؟
طبیعی است وقتی گره ای پیچیده و کور باشد با یک حرکت باز نمی شود و انتظار حل همه مشکلات از عقل و منطق هم به دور است. آمریکایی ها هم احتمالاً آن قدر عقل دارند که بدانند سر همین پرونده فعلی که روافقی وجود دارد، کار کنند و اگر نتایج دهد می شود به جود پرونده های دیگر امیدوار بود. خاطراتان باشد مقام معظم رهبری در دوران مذاکرات راه را به آن ها نشان دادند و فرمودند ببینیم با این تجربه چه کار می کنید اما دیدیم آمریکایی ها در همان قدم اول بد عمل کردند و تا الان رفوزه شدند و نتوانستند اعتماد ملت ایران را جلب کنند.

■ آمریکایی ها حاضر می شوند فقط در مورد هسته ای یا ما صحبت کنند؟
طبیعی است وقتی گره ای پیچیده و کور باشد با یک حرکت باز نمی شود و انتظار حل همه مشکلات از عقل و منطق هم به دور است. آمریکایی ها هم احتمالاً آن قدر عقل دارند که بدانند سر همین پرونده فعلی که روافقی وجود دارد، کار کنند و اگر نتایج دهد می شود به جود پرونده های دیگر امیدوار بود. خاطراتان باشد مقام معظم رهبری در دوران مذاکرات راه را به آن ها نشان دادند و فرمودند ببینیم با این تجربه چه کار می کنید اما دیدیم آمریکایی ها در همان قدم اول بد عمل کردند و تا الان رفوزه شدند و نتوانستند اعتماد ملت ایران را جلب کنند.

جاده ای وریلی آماده و استاندارد داریم و ایران کوتاه ترین و ارزان ترین و امن ترین مسیر است.

■ روس ها و آمریکایی ها در حوزه قفقاز دنبال چه هستند و چه تاثیری روی روابط ایران و آذربایجان دارند؟
قفقاز از قدیم جایی بوده که قدرت های فرامنطقه ای روی آن نظر داشتند. جالب است بدانید نگاه غرب هم به قفقاز و به ویژه ارمنستان نگاه ایدئولوژیک است که می خواهند یک کشور مسیحی را در میان مسلمانان حفظ کنند. نگاه ما هم ممکن است به قفقاز فرهنگی و ایدئولوژیک باشد منتها این جا حوزه تاریخی و تمدنی ماست و با آن چه اروپا و آمریکا دنبال آن هستند متفاوت است. از جنگ اوکراین هم از همین منطقه دنبال کنترل روسیه و ایران در قفقاز هستند. آمریکایی ها دنبال اخراج روسیه و ایران از قفقاز هستند و کتمان هم نمی کنند. ما هم دنبال ترئیبات خاص منطقه بدون دخالت فرامنطقه ای ها هستیم. ما هم کتمان نمی کنیم دنبال کوتاه کردن دست غرب از قفقاز هستیم.

■ آیا ابتکار ۳+۳ هم که شامل ایران، ترکیه و روسیه به همراه آذربایجان، گرجستان و ارمنستان بود، با صلح میان آذربایجان و ارمنستان کنار گذاشته شد؟
خبر این ابتکار جدید و تازه بنیان گذاری شد. مدع عملیاتی این ابتکار ایران بوده؛ زمانی که آقای دکتر عراقچی در بحبوحه جنگ دوم قره باغ به عنوان فرستاده ویژه ایران به منطقه سفر کرد و به آذربایجان و گرجستان و ارمنستان، ترکیه و روسیه رفتند، این ایده همکاری بین سه کشور قفقاز به اضافه سه کشور بزرگ همسایه قفقاز کلید خورد. بعدها به عنوان یک فرمول منطقه ای توسط آقایان علی اف و اردوغان مطرح شد. ما همواره حامی این ابتکار بودیم. یک جلسه در سطح معاونان وزیر خارجه در مسکو و یک جلسه وزرای خارجه در تهران برگزار شد و طی یکی دو ماه آینده نیز دوم در ترکیه برگزار می شود. امیدوارم این ساز و کار به یک سازمان منطقه ای تبدیل شود. نشانه هایی از تفاهمات بین روسیه و گرجستان هست که می تواند این ساز و کار را بیشتر تقویت کند. هدف اصلی حل مشکلات منطقه توسط کشورهای همین منطقه است. طبیعتاً غرب با این ابتکار مخالف است و حتما سنگ اندازی خواهد کرد.

■ در روزهای آینده دولت جدید مستقر خواهد شد؛ به نظر تان سیاست خارجی دولت جدید و آقای پزشکیان چه ویژگی خواهد داشت و چه فضایی ایجاد می شود؟
سیاست خارجی نیمی از سیاست هر دولتی است و در ایران هم بیش از بقیه کشورها ارتباط یادی به مسائل داخلی دارد. آقای دکتر پزشکیان در سیاست داخلی چالش اصلی شان اقتصادی است و توقعی که مردم از دولت آینده دارند، حل مشکلات اقتصادی است. اما در حوزه سیاست خارجی که باز به اقتصاد هم ربط پیدا می کند به نظر بنده رفع تحریم ها و تعامل و گفت و گو با دنیا مهم ترین رویکرد و شاید مهم ترین چالش دولت چهاردهم خواهد بود. اگر چه می گویم اقتصاد و معیشت مردم را با مسائل خارجی گره نمی زنیم اما حد و میزان اثر گذاری آن مشخص است. ما باید با واقعیات روی زمین تصمیم بگیریم و زندگی کنیم. قطعاً باعث افتخار چشممان به دست خارجی جماعت نیست اما در کشور ما سال هاست سرمایه گذاری خارجی زیادی نشده و تحریم ها اثر منفی قابل توجهی روی تولیدات و زندگی مردم داشته و دشمنان ما هم همه گلوگاه ها را شناسایی کرده در حال بستن آن ها هستند. باید در کنار نگاه به داخل، برای استفاده از ظرفیت های خارجی تدبیر کرد. در این زمینه معتقدم باید به یک باور، اجماع و تفاهم داخلی برسیم.

■ شما سفیر ایران در یکی از کشورهای همسایه و منطقه بوده اید. آیا این امکان وجود دارد که بدون رفع تحریم ها با کشورهای همسایه روابط اقتصادی موثری داشت؟
به طور کلی معتمد کشوری که ۱۵

■ قفقاز حوزه تاریخی و تمدنی ماست. از جنگ اوکراین هم از همین منطقه دنبال کنترل روسیه و ایران هستند. آمریکایی ها دنبال اخراج روسیه و ایران از قفقاز هستند و کتمان هم نمی کنند. ما هم کتمان نمی کنیم دنبال کوتاه کردن دست غرب از قفقاز هستیم

موردود ارس با ترکیه نیز حل و فصل شود. با ارمنستان قدری در خصوص آلودگی ارس از موازات مرز مایک مرز جدیدی ایجاد می شد که ارمنستان کنترلی روی آن نداشت. در هر صورت این اتفاق نیفتاد و جنگی نشد و در کنارش به آذری ها گفتیم ما سی سال ارتباط با نخجوان را برای شما ایجاد کردیم الان هم این مسیر در اختیار شماست و شما نباید حالا که دارید با دشمن قدیمی تان صلح می کنید و ما هم از صلح تان بسیار استقبال می کنیم، لطف سی ساله ایران را فراموش کنید و کلاً این مسیر را کنار بگذارید و دنبال طرح هایی بروید که حساسیت ز و تنش آفرین است. آن ها ترجیح شان به دلایل مختلف این بود مسیر ارمنستان را احیا کنند. بعد از آن مذاکرات بین ایران و آذربایجان انجام شد تا این که تفاهمی کردیم که مسیر فعلی که وجود دارد، ادامه پیدا کند و گسترده تر و متنوع تر شود؛ یعنی هم ریل ایجاد شود، هم جاده عرض شود و هم برخی زیر ساخت های دیگر از خاک ما عبور کند. الان طرح این است آذری ها در منطقه صفر مرزی ایران و آذربایجان و ارمنستان در منطقه آغینند و ارد خاک ما شوند و به سمت نخجوان بروند. جاده ای که وجود دارد توسط شرکت های ایرانی تعریض و ترمیم شود که تا جلفا می رود و در مورد راه آهن قرار است جمهوری آذربایجان ۵۰۰ میلیون دلار سرمایه گذاری کند. ترجیح ایران این است که این مسیر از خاک ایران عبور کند. اهمیتش هم فقط اتصال دو نقطه نیست بلکه این مسیر بخشی از کریدور شرق به غرب است که چین را به اروپا متصل می کند و کالاهای چینی با عبور از آسیای مرکزی و دریای خزر از این منطقه به نخجوان، ترکیه و به اروپا می رود. اسم این مسیر را راه گذر ارس گذاشته ایم.

■ با وجود امضای کنوانسیون رژیم در مرزهای خزر، موضوع تقسیم بستر و زیر بستر همچنان باقی مانده، به نظر تان مانع اصلی چیست و آذربایجان که هم مرز دریایی ماست، چه نقشی دارد؟
ما در این زمینه فعلاً نه با آذربایجان و نه بقیه کشورهای ساحلی مشکل خاصی نداریم. مشکل اصلی نهایی شدن کنوانسیون است که باید با اجماع ۵ کشور ساحلی باشد. بقیه کشورها دوبه دو میان خود تقسیم و تفاهم کردند و مشکلات را حل کردند. کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر در ایران هنوز به تصویب نهایی نرسیده در حالی که ۴ کشور دیگر تصویب کرده اند. مرزهای ما تقریباً مشخص است و ما فعلاً از همان ۲۰ درصد اجازه استفاده از بستر و زیر بستر به کشوری نمی دهیم. بعداً باید ببینیم در تفاهم نهایی سهم کشورهای ساحلی بر اساس استانداردها و مقررات و تفاهمات چگونه می شود.

■ به نظر شما ما در حال دور خوردن از کریدورهای بین المللی هستیم؟
چنین برنامه کلی هست اما قدری به خودمان هم نگاه کنیم. این که مرتب بگوییم ما را از کریدورهای کنار می گذارند یا دور می زنند را خیلی قبول ندارم چون منطق اقتصادی و ژئوپلیتیکی هم حاکم است و اگر شما نجنبید، دیگران منتظر شما نمی مانند. حتماً منطق اقتصادی بر منطق سیاسی می چربد اما وقتی شما زیر ساخت لازم را نداشته باشید، آن ها معطل نمی مانند و از مسیرهای جایگزین استفاده می کنند. همین حلقه مفقوده راه آهن رشت-آستارا چرا باید این همه سال روی زمین بماند؟ این مسیر اگر تکمیل شود به منزله این است که خلیج فارس را به دریای بالتیک از طریق راه آهن متصل کرده ایم که ایران مهم ترین بخش آن است و همین خودش وابستگی های سیاسی و امنیتی برای ما و منطقه را عایت شود. امیدواریم بعد از تفاهم میان باکو و ایروان، موضوعات مشترک سه کشور در

آذربایجانی ها معتقد بودند باید مسیری از خاک ارمنستان بدون بازرسی و کنترل و بدون اعمال حاکمیت دولت ارمنستان داده شود (موسوم به دالان زنگرور) تا مردم و کالاها به نخجوان و بالعکس باکو برود. آن ها جسته گریخته می گفتند اگر بتوافق راهندهید بازور می گیریم که این جا ایران حرفش این بود که اگر این اتفاق با زور بیفتد و بخوانند با جنگ و اشغال مسیر باز کنند، قطعاً ایران مقابله می کند. این برای دفاع از ارمنستان نبود برای حفظ منافع حیاتی ایران و مخالفت اصولی با هر گونه توسل به زور و اشغال سرزمینی و در نتیجه تغییرات ژئوپلیتیکی و تغییر مرزهای شناخته شده بین المللی از جمله مرز رسمی ایران و ارمنستان بود.

■ این می شود همان تغییر مرزهای ژئوپلیتیک که خط قرمز ماست؟
بله اگر آن خوانش اجرا می شد در واقع به موازات مرز مایک مرز جدیدی ایجاد می شد که ارمنستان کنترلی روی آن نداشت. در هر صورت این اتفاق نیفتاد و جنگی نشد و در کنارش به آذری ها گفتیم ما سی سال ارتباط با نخجوان را برای شما ایجاد کردیم الان هم این مسیر در اختیار شماست و شما نباید حالا که دارید با دشمن قدیمی تان صلح می کنید و ما هم از صلح تان بسیار استقبال می کنیم، لطف سی ساله ایران را فراموش کنید و کلاً این مسیر را کنار بگذارید و دنبال طرح هایی بروید که حساسیت ز و تنش آفرین است. آن ها ترجیح شان به دلایل مختلف این بود مسیر ارمنستان را احیا کنند. بعد از آن مذاکرات بین ایران و آذربایجان انجام شد تا این که تفاهمی کردیم که مسیر فعلی که وجود دارد، ادامه پیدا کند و گسترده تر و متنوع تر شود؛ یعنی هم ریل ایجاد شود، هم جاده عرض شود و هم برخی زیر ساخت های دیگر از خاک ما عبور کند. الان طرح این است آذری ها در منطقه صفر مرزی ایران و آذربایجان و ارمنستان در منطقه آغینند و ارد خاک ما شوند و به سمت نخجوان بروند. جاده ای که وجود دارد توسط شرکت های ایرانی تعریض و ترمیم شود که تا جلفا می رود و در مورد راه آهن قرار است جمهوری آذربایجان ۵۰۰ میلیون دلار سرمایه گذاری کند. ترجیح ایران این است که این مسیر از خاک ایران عبور کند. اهمیتش هم فقط اتصال دو نقطه نیست بلکه این مسیر بخشی از کریدور شرق به غرب است که چین را به اروپا متصل می کند و کالاهای چینی با عبور از آسیای مرکزی و دریای خزر از این منطقه به نخجوان، ترکیه و به اروپا می رود. اسم این مسیر را راه گذر ارس گذاشته ایم.

■ یکی از موضوعات مورد توجه ما در قفقاز، حقابه رود ارس است که اختلافاتی در مورد آن به ویژه با ترکیه وجود دارد. در این حوزه چه اقداماتی صورت گرفت؟
ما با آذربایجان و حتی ارمنستان مشکلی در خصوص بهره برداری از آب ارس نداریم و معاهداتی که داریم در حال اجراست و کمیت و های فنی هم سالانه جلسه دارند. سرمنشأ ارس در ترکیه است و سدهایی که ترک ها می زنند در پایین دست اثر گذار است. عدم سرریز کافی آب به ارس مشکل مشترک ایران، آذربایجان و ارمنستان است که باید سهمیه پایین دست را عایت شود. امیدواریم بعد از تفاهم میان باکو و ایروان، موضوعات مشترک سه کشور در

■ دالان های معروف در قفقاز چه سرنوشتی پیدا کرد و چقدر سیاست های ایران در مورد تغییر مرزهای شناخته شده حفظ شد؟
تا زمان وجود شوروی، میان خاک اصلی آذربایجان و بخش خودمختار آن یعنی نخجوان راه آهن و راه جاده ای برقرار بود که از ارمنستان عبور می کرد. با جنگ میان دو کشور این ارتباط قطع شد و از خاک ایران برای عبور مردم و کالاها راهی برقرار شد. حتی برقراری خط هوایی باکو -نخجوان از فضای ایران است. سه دهه ایران این ارتباط را میان آذربایجان و نخجوان برقرار کرد و هنوز هم این ارتباط از طریق ایران انجام می شود. بعد از پایان جنگ دوم قره باغ یکی از مهم ترین موضوعات احیای همین اتصالات قدیمی بود.

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده مرحله دوم (نوبت اول) شرکت تعاونی مرزنشینان هزارمسجد کلات شماره ثبت شرکت ۳۰ و شناسه ملی ۱۰۳۸۰۰۰۶۹۴۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۵/۰۶

مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده مرحله دوم (نوبت اول) شرکت تعاونی مرزنشینان هزارمسجد کلات در روز جمعه مورخه ۱۴۰۳/۰۶/۰۹ رأس ساعت ۱۰ صبح واقع در شهرستان کلات- مرکز بخش هزارمسجد- شهر حسن آباد لائین نو- بلوار هزارمسجد-بروی هزارمسجد ۱۰- تالار امین (بیک زاده) برگزار میگردد.

از کلیه نمایندگان منتخب مجمع عمومی مرحله اول شرکت تعاونی دعوت می گردد جهت اتخاذ تصمیم درخصوص موضوعات ذیل در جلسه حضور بهم رسانند. ضمناً متقاضیان کاندیداتوری سمت هیات مدیره و بازرسی می یابست از تاریخ انتشار آگهی به مدت پنج روز با مراجعه به دفتر شرکت و تکمیل فرم اعلام کاندیداتوری به همراه مدارک لازم (کپی شناسنامه، کارت ملی، مدرک تحصیلی) هیات مدیره حداقل دیپلم و بازرسی حداقل لیسانس) و گواهی عدم سوءپیشینه) نسبت به ثبت نام اقدام نمایند. ضمناً هیچ یک از نمایندگان حق واگذاری رای خود را به دیگری نخواهد داشت.

دستورات جلسه به شرح ذیل می باشد:

- ۱- فراغت و استماع گزارش هیات مدیره و بازرسان
- ۲- طرح و تصویب صورتهای مالی سال مالی ۱۴۰۲
- ۳- طرح و تصویب بودجه پیشنهادی سال ۱۴۰۳
- ۴- تصمیم گیری در خصوص تقسیم سود
- ۵- بررسی و تصویب افزایش اعضاء و سرمایه شرکت تعاونی
- ۶- تجدید ارزیابی اموال و دارایی های شرکت و بروز رسانی ارزش سهام اعضاء تعاونی
- ۷- انتخاب اعضای اصلی و علی البدل هیئت مدیره برای سه سال
- ۸- انتخاب اعضای اصلی و علی البدل بازرسان برای مدت یک سال مالی

هیئت مدیره شرکت تعاونی مرزنشینان هزارمسجد کلات

۷۸۱۱۵